

Den Lethed, der skulde være i saa Henseende, er altsaa ikke saa stor. — Jeg skal ikke gjennemgaa de øvrige Hensigtsmæssighedsgrunde, thi dette synes mig at være tilstrækkelig gjort af en tidligere æret Læser; men, naar der er spurg, hvorvidt man opnaar Hensigten herved, vil jeg dog tilføje en, som jeg tror, ikke væsentlig Ting. Man vil undgaa — og deri er jeg fuldkommen enig med den nedsatte Kommission, Ministeren og de øvrige Landstingsmænd — de skandaløse Forhandlinger, som den ærede Landstingsmand videre udviklede; ogsaa jeg har engang i nogle Aar haft Leilighed til at se, hvorledes selv brave og hæderlige Mænd i Kommunerne førte disse Forhandlinger. Den ærede Landstingsmand paaviste visse Tilfælde af denne Art, der vilde komme igjen, men der er endnu eet tilbage. Hvis man gjør Fødselsstedet til Forsørgelsesstedet, saa opstaa der ikke blot, som den ærede Landstingsmand udviklede, meget ofte Hjemsendelsesproblemaal, men der vil derhos opstaa en Række Kjøvelier mellem Kommunerne af en ny Art. Nu spørger man, hvor er Den og Den forsørgelsesberettiget, og man søger at skubbe Forpligtelsen bort fra sig; men i mange Tilfælde vil man for Fremtiden sige: Nei, det at sende en Mand, der har levet som Jordarbejder i Sjælland eller som Fabriksarbejdsmand der, over til Stagen, vil man ikke gjøre, thi det medfører Hjemsendelsesomkostninger, og man gjør Regning paa, at, da han er syg, vil han snart dø. Den Strid, der saa vil opstaa, vil dreie sig om det Beløb, der skal refunderes fra den forsørgelsespligtige Kommune til Opholdskommunen, som foreløbig forsørger ham. Den Kommune, der skal refundere Beløbet, vil altid sige, at det er for høit ansat, den vil gjøre den ene Indvending efter den anden, og der vil opstaa den samme uhyggelige Korrespondance. Jeg tror altsaa, man maa blive staaende ved det, der naturligen har udviklet sig, at man maa holde sig til den Kommune, hvor det trængende Individ, den Glendige, han være værdig eller ikke, henvender sig til det Offentlige og siger: jeg trænger til Understøttelse, jeg trænger til, at Staten tager sig af mig igennem Kommunen; Kommunen er da naturligt og nærmest der, hvor han melder sig. — Jeg vil nu tilføje, hvad der allerede er omtalt af den ærede 2den Landstingsmand for 9de Kreds (Strup), at man jo har maattet gjøre en Undtagelse, der for en stor Del slaar Reglen ihjel, idet man har maattet fastsætte, at, naar en Mand har naaet 50-Aars Alderen og har været 10 Aar i en Kommune, saa bortfalder Spørgsmaalet om Fødselskommunen, saa holder man sig til Opholdskommunen. Nu vil det jo ikke blot stille sig saaledes, at 50-Aars Alderen i overordentlig mange Tilfælde er den Alder, hvor Trangen først indtræder, men i mange Tilfælde vil ogsaa 10 Aars Ophold finde Steb, og man gjør altsaa der i det Ringeste en meget stærk Streg i den opstillede Regel. Her

vil der da, som det ogsaa blev paavist, opstaa den samme Række af Chitaner, ikke for at forstyrre de 50 Aar, thi dem kan man ikke forstyrre, men de 10 Aar. Men er der ikke her allerede henvist til en Udvei, som nødvendig maa gribes? Har ikke Bestemmelsen om det uafbrudte 5 Aars Ophold været en rig Kilde til Chitaner, og vilde ikke en Del af disse Chitaneforsøg falde bort, naar man fjernede denne Bestemmelse om det uafbrudte Ophold og holdt sig til, at man kunde bevise, at Vedkommende i saa lang Tid væsentlig havde haft Ophold paa eet Sted og havde haft det, indtil ganske kort før Trangen indtraadte, saaledes at det, om Trangen indtraadte paa en Dag, da han var i denne Kommune, ikke var det afgørende, men derimod det, at den indtraadte, efterat han i saa og saa lang Tid havde levet der, om han end i en kort Tid havde levet i en anden Kommune. Dertil kommer imidlertid en anden Ting, og her kommer jeg til at berøre et Punkt, der ikke saa syndelig er blevet fremdraget, om det end tilbels er fket, idet der er fremkommet en Hentydning dertil fra den 3die Landstingsmand for 8de Kreds (Brind-Seidelin). Ulykken ved vort Fattigvæsen, som ved adskillige andre Ting, er, at vore Kommuner ere for smaa; deri ligger det. Deraf følger, for det Første, at Byrden, som ved store Kommuner bedre fordeles sig og ikke falder saa tilfældig, i de smaa Kommuner falder i høieste Grad tilfældig og ulige, og desuden hænder det ofte, at en meget lille og fattig Kommune ved ganske tilfældige Omstændigheder eller ved særegne Forhold f. Ex. en stor Fabriks Beliggenhed i den bliver ganske overordentlig betyngtet. Men dernæst gjøre de smaa Kommuner Kommunallivet smaaligt og vække alle smaalige Lidenskaber og Chitaner. Derjom Forpligtelsen hvilede ikke paa et Sogn, men paa et Herred, og endnu mere, dersom den hvilede paa et Amt, vilde hverken disse Chitaneforsøg i og for sig komme frem, og de vilde heller ikke være saa lette at udføre, thi de spille egentlig deres Rolle ved Kommunalgrændsen; det dreier sig om, at man kan faae den Fattige over Grændsen til næste Sogn; hvis derimod Forsørgelseskommunerne udgjorde et helt Amt, fik man ikke let den Fattige over den større Kommunes Grændser. Det er en overordentlig væsentlig Ting, og her kommer vi til et Spørgsmaal, der absolut maa komme under Overveelse. Det var for mange Ting, ja, for hele det offentlige Liv, ønskeligt, at vi havde større Kommuner; men kunne vi ikke komme dertil, saa maa vi komme til en vis Solidaritet, en Forbindelse imellem de store og de smaa Kommuner. Dertil sigtede den Antydning af det ærede Medlem, at vi skulle søge at faae en Fordeling af Fattigudgifterne mellem den lille og den store Kommune, saa at den lille Kommune ikke var flod eller letfindig, fordi den store Kommune betalte, idet den ogsaa selv maatte betale; og saa komme vi ogsaa til at opfatte Spørgsmaalet